

99/23. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY

Luxembourg, 2023. június 15.

A Bíróság ítélete a C-520/21. sz. | Bank M. (A szerződés semmissé nyilvánításának következményei) ügyben

Az uniós joggal nem ellentétes az, hogy a tisztességtelen feltételeket tartalmazó jelzáloghitel-szerződések semmissé nyilvánítása esetén a fogyasztók a bankoktól a havi törlesztőrészletek visszatérítésén felül további összegek megtérítését kérjék

Ugyanakkor az uniós joggal ellentétes, hogy a bankok hasonló követeléseket érvényesítsenek a fogyasztókkal szemben

2008-ban egy fogyasztó és a házastársa jelzáloghitel-szerződést kötött a Bank M.-mel. A hitelt svájci frankban (CHF) indexálták, és a havi törlesztőrészleteket lengyel zlotyban (PLN) kellett megfizetni, a Bank M. által az egyes törlesztőrészletek fizetési határnapján alkalmazott devizaárfolyam-táblázatnak megfelelő CHF vételi árfolyam alkalmazásával történő átváltást követően.

A fogyasztó – miután úgy ítélte meg, hogy az átváltási árfolyamot meghatározó átváltási feltételek tisztességtelenek, és azok meglepte teljes egészében semmissé teszi e szerződést – keresetet indított a Bank M.-mel szemben a varsói kerületi bíróság előtt. Azon pénzüsszeg megfizetését kéri, amely azon nyereség felének felel meg, amelyre a Bank M. egy bizonyos időszak során tett szert azáltal, hogy a szerződés teljesítéseként megfizetett havi törlesztőrészleteket felhasználta. Keresetének alátámasztásaként a fogyasztó arra hivatkozik, hogy a Bank M. e törlesztőrészleteket jogalap nélkül szedte be.

A lengyel bíróság arra szeretne választ kapni a Bíróságtól, hogy a tisztességtelen feltételekről szóló irányelv¹, valamint a hatékony érvényesülés, a jogbiztonság és az arányosság elve lehetővé teszi-e egy amiatt semmisnek nyilvánított jelzáloghitel-szerződés felei számára a szerződés alapján általuk megfizetett összegek visszatérítésén, valamint a felszólítástól számított törvényes késedelmi kamatok megfizetésén felül bárminemű megtérítés követelését, hogy az a tisztességtelen feltételek törlését követően sem maradhat fenn.

Mai ítéletében a Bíróság megállapítja, hogy **az irányelv nem szabályozza kifejezetten az eladó vagy szolgáltató és a fogyasztó között létrejött szerződésnek az abban foglalt tisztességtelen feltételek törlését követően is fennálló érvénytelenségéből eredő következményeket**. Az említett következmények meghatározása a tagállamok feladata, azzal, hogy az általuk megállapított **szabályoknak összeegyeztethetőknek kell lenniük az uniós joggal**, és különösen az irányelv által követett célokkal. A Bíróság pontosítja, hogy ezen összeegyeztethetőség attól a kérdéstől függ, hogy a nemzeti szabályok egyrészt lehetővé teszik-e a fogyasztó azon jogi és ténybeli helyzetének visszaállítását, amelyben akkor lett volna, ha nem köti meg a semmisnek nyilvánított szerződést,

¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.)

másrészt nem veszélyeztetik-e az irányelv által elérni kívánt visszatartó erőt.

A Bíróság szerint az a lehetőség, hogy a fogyasztó a bankkal szemben olyan követelést érvényesítsen, amely meghaladja a havi törlesztőrészletek visszatérítését, **nem tűnik olyannak, amely veszélyeztetné a fent említett célkitűzéseket**. Közelebből, e lehetőség alkalmas arra, hogy visszatartsa az eladókat vagy szolgáltatókat attól, hogy tisztességtelen feltételeket foglaljanak a fogyasztókkal kötött szerződésekbe, hiszen e feltételek szerződésbe foglalása, mivel az e szerződések semmisségét vonja maga után, **olyan pénzügyi következményekkel járhat, ami meghaladhatja a fogyasztó által átutalt összegek visszatérítését és az esetleges késedelmi kamatok megfizetését is**. Mindazonáltal a nemzeti bíróság feladata annak vizsgálata, hogy az eljárás összes körülményére tekintettel megfelel-e az arányosság elvének az, ha helyt ad az ilyen fogyasztói követeléseknek.

Egyébként **az irányelvvel ellentétes az, hogy a bank a fogyasztótól a folyósított tőkeösszeg visszatérítésén, valamint a törvényes késedelmi kamatok megfizetésén felül bármilyen megtérítést követelhesen**. A Bíróság úgy véli, hogy egy ilyen jogosultság biztosítása **az eladókra vagy szolgáltatókra gyakorolt visszatartó hatás megszűnéséhez vezethetne**. Máskülönben, az irányelv által a fogyasztók számára biztosított védelem tényleges érvényesülését veszélyeztetné, ha a fogyasztók az ezen irányelvből eredő jogaikra való hivatkozáskor ki lennének téve annak a kockázatnak, hogy ilyen ellentételezést kell fizetniük. Az ilyen értelmezés **azzal a veszéllyel járna, hogy olyan helyzeteket teremtené, amelyekben a fogyasztó számára kedvezőbb lenne, ha a tisztességtelen feltételt tartalmazó szerződés teljesítését tovább folytatná ahelyett, hogy az említett irányelvből eredő jogait gyakorolná**.

A Bíróság hangsúlyozza, hogy a jelen ügyben a jelzáloghitel-szerződés esetleges semmissé nyilvánítása a tisztességtelen feltételek Bank M. általi alkalmazásának a következménye. Ennélfogva **nem fogadható el sem az, hogy a bank gazdasági előnyökre tegyen szert a jogellenes magatartásából, sem pedig az, hogy az ilyen magatartással okozott hátrányokat követően bármilyen megtérítésben részesüljön**.

Ezenfelül, a Bíróság úgy véli, hogy **a pénzügyi piacok stabilitására vonatkozó érv nem releváns a fogyasztók védelmére irányuló irányelv értelmezése keretében**. Egyébként az eladók vagy szolgáltatók nem kerülhetik meg az irányelv által követett célokat a pénzügyi piacok stabilitásának megőrzésével kapcsolatos okokból. **A pénzügyi intézetek feladata** ugyanis, **hogy tevékenységeiket az irányelvnek megfelelően szervezzék meg**.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Corina-Gabriela Socoliuc ☎ (+352) 4303 5536

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.

Kövesse a híreket!

